

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เนื่องจากมนุษย์แต่ละคน มีความคิดความอ่านไม่เหมือนกัน มีสติปัญญาความสามารถไม่เหมือนกัน ตลอดจนพฤติกรรมที่แสดงออกมามักจะแตกต่างกันออกไป แต่เมื่อคนเราต้องมาอยู่ร่วมกันในชุมชนหรือสังคม เพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน จำเป็นจะต้องมี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้บุคคลในชุมชนหรือสังคมนั้น ๆ ปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย มีระเบียบวินัยขึ้น หากชุมชนหรือสังคมใด ขาดระเบียบวินัย ไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่กำหนดไว้ ต่างคนต่างปฏิบัติภารกิจหน้าที่ไปตามความนึกคิดของตน ชุมชนหรือสังคมนั้น ก็จะมีแต่ความยุ่งเหยิงวุ่นวาย ประสบความยุ่งยากไม่อาจปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ เปรียบประดุจการพายเรือแข่ง หากปล่อย ให้ต่างคนต่างพาย ก็ย่อมไม่สามารถนำเรือไปสู่หลักชัยได้ หรืออาจจะล่มเสียก่อนในระหว่างทาง ข้าราชการเป็นตัวจักรสำคัญ ที่จะช่วยกันปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อเป็นเครื่องมือควบคุมความประพฤติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ดำเนินไปด้วยความราบรื่น (สมาน รังสิโยภุชญ์, 2540, หน้า 94)

วินัยเป็นระบบที่นำและควบคุมพฤติกรรมของคนหมู่มากให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดโดยอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ เช่นการลงโทษ การให้รางวัลหรือการให้คำปรึกษา วินัยเป็นหัวใจที่สำคัญในการที่กลุ่มคนจะมาอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข องค์การจำเป็นต้องมีระบบวินัยที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้เป็นแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติตามที่องค์การต้องการ ในอดีตบุคคลทั่วไปจะนึกถึงวินัยกับการลงโทษที่รุนแรง แต่ในทางปฏิบัติเราสามารถเลือกระบบวินัยที่มีความรุนแรงหรือไม่ใช้ความรุนแรงก็ได้ ตามความเหมาะสม ดังนั้นผู้มีหน้าที่ในการรักษาวินัยขององค์กรต้องเข้าใจวัตถุประสงค์และประเภทของวินัยอย่างละเอียด เพื่อสามารถประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อองค์การและบุคลากร (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, 2542, หน้า 328)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐที่สังกัดสำนักงานนายกรัฐมนตรี มีกำลังคนประมาณ 230,000 คนเศษ มีหน้าที่และบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อสังคม เป็นหน่วยงานซึ่ง

ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การดำรงอยู่ของสังคมมีความสุข ปลอดภัย โดยการป้องกันปราบปราม อาชญากรรม รักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม (กองบังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2537, หน้า 7) จากหน้าที่หลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าว อาจถือได้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่รับใช้และควบคุมสังคมเบื้องต้น คือปฏิบัติหน้าที่สองบทบาทในขณะเดียวกัน กล่าวคือ

บทบาทแรก ได้แก่ การรับใช้สังคม คือบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชน เช่น การค้นหาเด็กที่หาย ติดตามเด็กคืนให้แก่ผู้ปกครอง ดูแลผลประโยชน์ให้สาธารณะต่าง ๆ เช่น สายไฟฟ้า ท่อประปา โทรศัพท์ รวมทั้งดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยโดยทั่ว ๆ ไปเช่น ควบคุมการจราจร ระวังข้อพิพาทในครอบครัวและระหว่างเพื่อนบ้าน

บทบาทที่สอง ได้แก่ ควบคุมสังคมในฐานะผู้รักษากฎหมาย ซึ่งหมายถึง การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) เพื่อคุ้มครองสังคมจากอาชญากรรมด้วยยุทธวิธีต่าง ๆ ตั้งแต่การออกตรวจท้องที่เพื่อป้องกันอาชญากรรม จนกระทั่งสืบสวนเพื่อจับกุมผู้กระทำผิด ทั้งนี้เนื่องจากอาชญากรรม เป็นปัญหาสำคัญของสังคมที่นำความสูญเสียมาสู่สังคม ทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน และยังส่งผลกระทบต่อสังคมในด้านอื่น ๆ อีก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรม และการเมือง การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมจึงเป็นภารกิจหลักที่สำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองสังคมเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายให้ศักดิ์สิทธิ์ โดยเที่ยงธรรมและเสมอภาคกัน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด (อนเนก เกิดสว่าง, 2540, หน้า 2)

แต่ปัจจุบันจะเห็นการกระทำผิดของข้าราชการตำรวจตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง จากข่าวสารที่ปรากฏตามสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งในด้านการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ การกระทำความผิดในคดีอาญาอื่น อันเป็นการก่อให้เกิดความเสียหาย เดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนทั่วไป เช่น การข่มเหง รังแกประชาชน รีดไถประชาชน เปิดบ่อนการพนัน เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด คุมสถานบริการที่เปิดโดยผิดกฎหมายในเวลากลางคืน เป็นต้น และจากการติดตามข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดของข้าราชการตำรวจ จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2543 ถึงเดือน ธันวาคม 2543 พบการเสนอข่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดของข้าราชการตำรวจมากมาย เช่น ตำรวจร่วมปล้นธนาคาร 29 ล้านบาท อ้างเพื่อใช้หนี้พนันบอล (ไทยรัฐ, 4 มกราคม 2540, หน้า 1) ตำรวจสายตรวจเมืองนนท์ ทำการยกยอกยาบ้าของกลางที่จับกุมได้จำนวน 4,000 เม็ด เหลือในจำนวนเพียง 200 เม็ด (ไทยรัฐ, 19 พฤษภาคม 2543, หน้า 1) ตำรวจจำนวน 3 นาย เมาส์รา

แล้วอาละวาด รุมทำร้ายร่างกายพลเมืองดี (ไทยรัฐ, 15 สิงหาคม 2543 หน้า 1) วิจัย มาตาม ผู้ต้องหาชาวอินเดีย แฉจ่าย 25 ล้านบาท หนีสบาย ทำให้ตำรวจที่เฝ้าหน้าห้องถูกให้ออก จำนวน 9 นาย (ไทยรัฐ, 28 พฤศจิกายน 2543, หน้า 1) เป็นต้น และจากสถิติข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัยและคดีอาญาทั่วประเทศ พบว่าในปี พ.ศ. 2543 มีข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัย จำนวนทั้งสิ้น 4,825 คน (กองวินัย สำนักงานกำลังพล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2543) และ จำนวนบุคลากรข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 มีแนวโน้มในการกระทำผิดวินัยสูงขึ้น คือในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 53 คน, ในปี พ.ศ. 2542 จำนวน 91 คน, และในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 140 คน (งานกำลังพล แผนกวินัยตำรวจภูธรภาค 2) ดังนั้นอำนาจหน้าที่ของตำรวจและนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะบรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ยาก ถ้าข้าราชการตำรวจขาดระเบียบวินัย เพราะวินัยเป็นเกณฑ์ทางสังคม เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นสำหรับสังคม ความสงบเรียบร้อยของสังคมขึ้นอยู่กับวินัย (ธรรมาธิ, 2536, หน้า 2) และการจะแก้ปัญหาให้จำนวนข้าราชการตำรวจที่กระทำผิดลดน้อยลงได้นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรนั้น ๆ ในฐานะผู้บริหารหรือผู้นำที่จะคอยสอดส่องป้องกัน และเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 มาตรา 99 ได้กำหนดให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนา ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

ในการศึกษาบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 โดยใช้วิธีการใน 3 ด้าน (ประวิณ ณ นคร, 2531, หน้า 70) คือ การใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย เนื่องจากภูมิภาคนี้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การประกอบอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว ราษฎรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออาชีพทางการเกษตรกรรม ค้าขายพืชผลได้ราคาดี การเลี้ยงสัตว์บกสัตว์น้ำ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการขยายตัวของ การเพาะเลี้ยงกุ้งตามชายหาดโคลนชายฝั่งทะเลจะให้ผลกำไรแก่ผู้ลงทุนสูงมาก การประกอบ การอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีผู้ลงทุนมาก เนื่องจากภูมิภาคนี้ มีหาดทรายที่สวยงามมากมาย มีเกาะแก่งต่าง ๆ เหมาะแก่การท่องเที่ยวพักผ่อน ในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดราชการจะมีประชาชนหลั่งไหลมาเที่ยวกันเป็นจำนวนมาก ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศให้เป็นภาคพื้นที่ทางเศรษฐกิจ โดยได้สร้างการทำเขื่อนน้ำลิกแหลมฉะบับ ที่จังหวัดชลบุรี และสร้างเขตอุตสาหกรรมที่

มาตาพุด จังหวัดระยอง ยิ่งทำให้เศรษฐกิจตื่นตัวเจริญรุดหน้ามากกว่าพื้นที่ภาคอื่น ๆ ของประเทศ นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ทำโครงการตัดถนนสายสำคัญ ๆ อีกหลายสายเพื่อรองรับแหล่งอุตสาหกรรมที่มีอยู่มากมายและท่าเรือ ยิ่งทำให้เกิดปัญหาที่ดินมีราคาสูงมากขึ้นหลายเท่า มีการหลั่งไหลของประชากรจากภูมิภาคอื่นเข้ามาหางานทำตามแหล่งอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก เกิดชุมชนใหญ่ในย่านอุตสาหกรรมมีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่น ทำให้เกิดการขัดแย้งทางวัฒนธรรม ประเพณี คติศาสนาของคนต่างกลุ่มต่างอาชีพ ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เกิดการบุกรุกป่าชายเลนฝั่งทะเลเพื่อจับจองเป็นเจ้าของ มีปัญหาการลักลอบนำสินค้าหลบหนีภาษีและยาเสพติดเข้ามาเนื่องจากมีชายฝั่งทะเลที่ยาวหลายร้อยกิโลเมตรจึงยากต่อการป้องกัน

สภาพต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานและวินัยของข้าราชการตำรวจรวมทั้งส่งผลถึงการเสริมสร้างวินัยของหัวหน้าสถานีตำรวจด้วย การเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในภาค 2 จากรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปี 2544 พบว่า การปฏิบัติงานของสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ ทั้งในการให้บริการบนสถานีตำรวจ และการให้บริการนอกสถานีตำรวจยังไม่เป็นที่น่าพอใจของประชาชนที่มาใช้บริการ ซึ่งปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งเนื่องมาจาก ผู้บังคับบัญชาตำรวจบางส่วน ยังขาดการดูแล เอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะทางด้านความทุกข์สุข สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ต่าง ๆ ตลอดจนขาดการทวนสอบเรื่องระเบียบวินัย และความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดการสอดส่องดูแล ส่งเสริมป้องกันและดำเนินการทางวินัยอย่างจริงจัง ปล่อยให้กระทำผิดเล็กน้อยไปจนถึงขั้นร้ายแรง (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2544, หน้า 27) และพบว่าหัวหน้าสถานีตำรวจบางแห่งไม่เน้นการพัฒนาและส่งเสริมวินัย แต่จะเน้นที่มาตรการควบคุมลงโทษหรือขู่ว่าจะลงโทษ ให้ผู้ปฏิบัติยอมเชื่อฟังตามระเบียบคำสั่ง เพื่อต้องการเน้นให้เกิดความกลัว ไม่กล้ากระทำความผิดวินัย ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่ก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาวินัยอย่างจริงจัง ส่วนการลงโทษก็เป็น การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ บางครั้งอาจส่งผลต่อขวัญและกำลังใจ และด้านการสร้างพื้นฐานทัศนคติ และความรู้สึกเกี่ยวกับวินัย ไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร และข้าราชการตำรวจที่เข้าปฏิบัติงานใหม่ ก็น้อยนักที่จะได้รับการฝึกอบรม การปฐมนิเทศก่อนปฏิบัติหน้าที่ มักจะให้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง (ธิตทิพร จิตตรีพล, 2538, หน้า 40) และยังพบอีกว่าหัวหน้าสถานีตำรวจ ไม่ให้ความสำคัญ ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ในการพัฒนาเสริมสร้างค่านิยม ทัศนคติ ให้กับข้าราชการตำรวจ จากการเป็นผู้ปกครอง มาเป็นผู้ให้บริการ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจใน

การให้บริการประชาชน แต่จะไปมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านอื่น เช่น การปรับปรุงสถานที่ทำการและสภาพแวดล้อม เป็นต้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2544, หน้า 141)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลให้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานตำรวจภูธร ภาค 2 ในการปรับปรุงและพัฒนาให้หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ ในสังกัด ตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อภาพพจน์และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้แก่ข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ในด้านการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจและสถาบันการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 จำแนกตามระดับของสถานีตำรวจและประเภทของสถาบันการศึกษา ที่หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรจบการศึกษา

คำถามในการศึกษาค้นคว้า

1. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ด้านการใช้ภาวะผู้นำ ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม และด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย อยู่ในระดับใด
2. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจที่มีระดับต่างกันมีการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ในด้านการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย แตกต่างกันหรือไม่
3. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันมีการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ในด้านการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจที่มีระดับต่างกันมีการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 แตกต่างกัน ในด้านการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย
2. บทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันมีการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 แตกต่างกัน ในด้านการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารหรือหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ในการพัฒนาส่งเสริมวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยเหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นข้อมูลให้กับหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 และหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่มีต่อการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของข้าราชการตำรวจในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ในการเสริมสร้างวินัยให้กับข้าราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ใน 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม การสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 จำนวน 120 นาย
3. กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มประชากร คือ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เป็นหัวหน้าสถานีตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามระดับของสถานีตำรวจ และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง

สำเร็จรูปของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 92 นาย

4. ข้อตกลงเบื้องต้น ผู้วิจัยเชื่อว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เป็น กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ตอบคำถามและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงทุกประการ

5. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

5.1.1 ระดับของสถานีดำรวจ ได้แก่

5.1.1.1 ผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานี

5.1.1.2 รองผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานี

5.1.1.3 สารวัตรเป็นหัวหน้าสถานี

5.1.2 สถาบันการศึกษา ได้แก่

5.1.2.1 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

5.1.2.2 สถาบันการศึกษาอื่น ๆ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของหัวหน้าสถานีดำรวจภูธร ในการเสริมสร้าง

วินัยให้กับข้าราชการตำรวจ ในสังกัดตำรวจภูธร ภาค 2 ใน 3 ด้าน คือ

5.2.1 ด้านการใช้ภาวะผู้นำ

5.2.2 ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรม

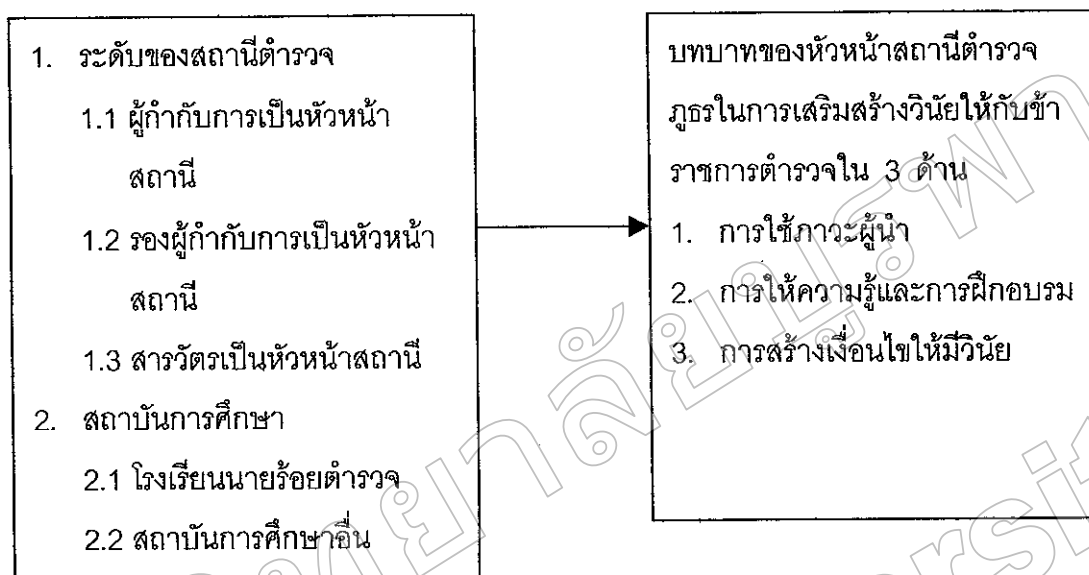
5.2.3 ด้านการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาและค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้กรอบแนวคิดมาจากประวีณ ณ นคร (2531, หน้า 5-6) ซึ่งอธิบายว่า การพัฒนาวินัยต้องทำอย่างเป็นวงจร มีความต่อเนื่องทุกขั้นตอน ทั้งการส่งเสริมให้มีวินัย การดูแลและมัดระวังป้องกันมิให้กระทำผิดวินัย และการปราบปรามดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ทำผิดอีก ทั้งปรับสภาพแวดล้อมให้เป็นไปในทางส่งเสริมวินัยอีกด้วย วิธีการในการเสริมสร้างวินัยมี 3 ด้านคือ การใช้ภาวะผู้นำ การให้ความรู้และการฝึกอบรม และการสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคมหรือในองค์การ เพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่ในกรอบอันดีงามถูกต้อง
2. บทบาท หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร
3. บทบาทการเสริมสร้างวินัย หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่แสดงออกเกี่ยวกับการเสริมสร้างและจูงใจให้ข้าราชการตำรวจมีระเบียบวินัย โดยการใช้วิธีการใน 3 ด้าน คือ

3.1 การใช้ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจของข้าราชการตำรวจให้เกิดความร่วมมือร่วมใจที่จะปฏิบัติตามระเบียบวินัยด้วยความศรัทธา เลื่อมใส ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในด้าน การทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี การสร้างศรัทธาในตัวหัวหน้า การสร้างศรัทธาในการทำงาน การให้ความเสมอภาคและยุติธรรม การประสานสามัคคีระหว่างข้าราชการตำรวจ

ภายในสถานี การให้ความสำคัญแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเป็นผู้มีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน การประเมินผลงานของผู้ได้บังคับบัญชาและนำผลงานที่ประเมินแล้วมาเป็นเกณฑ์พิจารณาความดีความชอบ

3.2 การให้ความรู้และการฝึกอบรม หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ของหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรที่มุ่งจะเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ และทัศนคติที่ดีแก่ข้าราชการตำรวจในด้านระเบียบวินัย ในด้าน การปฐมนิเทศข้าราชการที่บรรจุใหม่เกี่ยวกับเรื่องระเบียบวินัย การแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ หรือแนวทางการปฏิบัติใหม่ ๆ ของทางราชการตำรวจให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบอย่างต่อเนื่องรวดเร็ว การชี้แจงให้ข้าราชการตำรวจเห็นความสำคัญ ตลอดจนปฏิบัติตามระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความทราบซึ่งในหน้าที่ที่ข้าราชการตำรวจมีต่อสังคมส่วนรวม

3.3 การสร้างเงื่อนไขให้มีวินัย หมายถึง การที่หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรสร้างเหตุการณ์ หรือชักนำให้ข้าราชการตำรวจมีวินัย โดยวิธีการต่าง ๆ ในด้าน ร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชากำหนดทิศทาง เป้าหมาย ในการทำงาน ร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชากำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงาน การสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกับผู้ได้บังคับบัญชา การสร้างความสำนึก ความรักในศักดิ์ศรี การจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะแก่การปฏิบัติงานภายในสถานี การยกย่องชมเชยผู้ได้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานดีเด่นตามโอกาสอันควร

4. หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดของสถานีตำรวจภูธรอำเภอ, กิ่งอำเภอ และตำบล ในสังกัดตำรวจภูธรภาค 2

5. สังกัดตำรวจภูธรภาค 2 หมายถึง เขตที่อยู่ในความรับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวนประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง และสระแก้ว

6. ระดับของสถานีตำรวจ หมายถึง ระดับของสถานีตำรวจซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

6.1 ระดับที่มีผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานี

6.2 ระดับที่มีรองผู้กำกับการเป็นหัวหน้าสถานี

6.3 ระดับที่มีสารวัตรเป็นหัวหน้าสถานี

7. สถาบันการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่หัวหน้าสถานีตำรวจสำเร็จการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 สถาบันหลักๆ คือ

7.1 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ คือ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

7.2 สถาบันการศึกษาอื่น ๆ คือ หัวหน้าสถานีตำรวจที่สำเร็จการศึกษามาจากสถาบันการศึกษา ที่นอกเหนือไปจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เช่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University